

J. J.

Angielscy fachowcy w polskim przemysle papierniczym

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 13/2, 487

1968

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

blikowano wiele materiałów z tej sesji w postaci artykułów obejmujących wygłoszone referaty lub ich skróty. Historii przemysłu szklarskiego dotyczą następujące artykuły: mgra Wojciecha Głuzińskiego *Szklarstwo śląskie od połowy XIII wieku do połowy wieku XVII* (nr 8), dra Zbigniewa Kwaśnego *Hutnictwo szkła na Śląsku od połowy XVIII do połowy XIX wieku* (nr 7), dra Wojciecha Trznadla *Przemysł szklarski na Śląsku od połowy XIX w. do pierwszej wojny światowej* (nr 6), mgr Sławomiry Ciepeli *Wyroby szklane w Polsce w późnym średniowieczu* (nr 7). Ponadto w nrze 3 zamieszczono sprawozdanie z krośnieńskich uroczystości.

J. J.

ANGIELSCY FACHOWCY W POLSKIM PRZEMYŚLE PAPIERNICZYM

W pierwszej połowie XIX w. rozwijający się przemysł Królestwa Polskiego wymagał znacznie większej liczby fachowców niż mogły ich dostarczyć krajowe kadry. Stąd w wielu dziedzinach produkcji miał miejsce napływ sił fachowych z zagranicy.

Doc. dr Jadwiga Siniarska-Czaplicka zajęła się tym zjawiskiem na odcinku papiernictwa i opublikowała rezultaty swoich dotychczasowych badań archiwalnych w artykule *Papiernicy angielscy w czerpalniach Królestwa Polskiego*, ogłoszonym w nrze 11—12/1967 „Przeglądu Papierniczego”. Autorka omówiła działalność tych fachowców w następujących papierniach: w Woli Stadnickiej, Jadowie, Gromku, Hamerni i Celejowie, przy okazji przedstawiając krótko historię powstania każdego z wymienionych zakładów. Zwróciła też uwagę, że stosunkowo liczne zatrudnianie mistrzów kunsztu papierniczego z Anglii powodowane było przede wszystkim zaufaniem do przoduującego wówczas na świecie przemysłu tego kraju.

J. J.

HISTORIA KSEROGRAFU

W nrze 7—8/1967 miesięcznika „Wynalazczość i Racjonalizacja” Jan Lachowicz przedstawił dzieje wynalazku kserografu (art. *Człowiek, który przebił głowę — mur...*). Nad realizacją kopiarki pracującej „na sucho”, bez użycia chemikalii, myślał Amerykanin Chester Carlson od 1935 r. W 1937 r. zgłosił on patent na proces nazwany elektrofotografią. 22 października 1938 r. otrzymał pierwszą kopię sporządzoną na zasadzie wyzyskania praw elektrostatyki. Ale kopiarki jego pomysłu ukazały się na rynku dopiero w pięć lat po wojnie, produkowane przez przedsiębiorstwo „Xerox Corporation” w Rochester w stanie Nowy Jork, a ulepszone („Typ 914”) pojawiły się na rynku — w 1960 r.

Autor nie wspominał tutaj, że wynalazek Carlsona wyzyskany był już w czasie wojny przez amerykańskie lotnictwo, co zresztą było przyczyną (z uwagi na tajemnicę wojskową) nieujawniania w czasie wojny, że kopiarki takie konstruowano.

Artykuł J. Lachowicza w „Wynalazczości i Racjonalizacji” otrzymał nagrodę specjalną w konkursie tego miesięcznika jako najlepsze opracowanie z zakresu wynalazczości i ochrony patentowej w 1966 r.

Z. Br.

WSPOMNIENIA O BUDOWNICZYM KANAŁU SUESKIEGO

Wśród polskich inżynierów, którzy w ciągu XIX w. pracowali poza granicami kraju, poczesne miejsce zajmuje Stanisław Janicki, jeden z budowniczych Kanału Sueskiego, znany następnie na terenie Rosji z działalności w dziedzinie regulacji